

بررسی ابعاد مختلف سلب میزبانی باشگاه‌های فوتبال ایران در مسابقات آسیایی ۲۰۲۰

محسن وحدانی^۱، اسکندر حسین پور^{۲*}

۱. دکتری مدیریت ورزشی، دانشکده تربیت بدنی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

۲. دکتری مدیریت ورزشی، پژوهشکده تعلیم و تربیت استان خوزستان، اهواز، ایران

تاریخ دریافت: (۹۹/۰۱/۴) تاریخ پذیرش: (۹۹/۱۱/۲۰)

Investigation Different Dimensions of ban Iranian Football Clubs from Hosting in Asia 2020

M. Vahdani¹ & E. Hosseinpour^{2*}

1.Ph.D. of Sport Management, Tehran, Iran

2.Ph.D. in Sports Management, Khuzestan Education Research Institute, Ahvaz, Iran

Received: (2020. March. 23)

Accepted: (2021. Feb. 08)

Abstract

The purpose of this study was to Investigation Different Dimensions of ban Iranian Football Clubs from Hosting in Asia 2020. The research method was qualitative and content analysis. Statistical population consisted of all Persian-language media that published their news and reports through various such as sites, social networks, television, radio, magazines and newspapers, etc. For this purpose, 28 media with the richest information were selected purposefully and the data were analyzed simultaneously using a set of initial (open) and inferential coding. The results showed that the three categories of factors mentioned by the AFC, internal experts and internal confounders are the causes of this phenomenon. Media responses, short-term and long-term solutions are needed to overcome these constraints. The consequences of such decisions in both acceptance or non-acceptance of ban from hosting were also examined. Regional networking, obtaining important seats, establishing a sports diplomacy secretariat, and developing informal communications were the most important long-term solutions offered to the country's federation and sports authorities.

Keywords

ban hosting, Football Clubs, Asia, diplomacy

چکیده

هدف از این تحقیق بررسی ابعاد مختلف سلب میزبانی باشگاه‌های فوتبال ایران در مسابقات آسیایی ۲۰۲۰ بود. روش تحقیق کیفی و از نوع تحلیل محتوی بود. جامعه آماری شامل کلیه رسانه‌های نوشتاری، تصویری، صوتی فارسی زبان بودند که اخبار و گزارشات خود را از طرق مختلف سایت، شبکه‌های اجتماعی، تلویزیون، رادیو، مجلات و روزنامه‌ها و ... ارائه می‌کردند. بدین منظور، ۲۸ مورد از رسانه‌ها که دارای غنی‌ترین اطلاعات بودند به صورت هدفمند انتخاب شدند و داده‌ها به صورت هم‌زمان با استفاده از مجموعه‌ای از کدگذاری‌های اولیه (باز) و استنباطی تجزیه و تحلیل شدند. نتایج نشان داد که سه دسته عوامل ذکر شده توسط AFC، کارشناسان داخلی و عوامل مداخله گر داخلی سبب بروز این پدیده می‌باشند. برای رفع و پیشگیری از این محدودیت‌ها نیاز به واکنش‌های رسانه‌ای، راهکارهای کوتاه مدت و بلند مدت می‌باشد. پیامدهای این گونه تصمیمات در دو حالت پذیرش یا عدم پذیرش سلب میزبانی نیز مورد بررسی قرار گرفت. شبکه سازی منطقه‌ای، اخذ کرسی‌های مهم، تشکیل دبیرخانه دیپلماسی ورزشی و توسعه ارتباطات غیر رسمی از مهم‌ترین راهکارهای بلندمدتی بود که به متولیان فدراسیون و ورزش کشور پیشنهاد می‌شود.

کلید واژه‌ها

سلب میزبانی، باشگاه‌های فوتبال، آسیا، دیپلماسی

مقدمه

امروزه ورزش و مسابقات ورزشی به‌طور گسترده‌ای وارد زندگی خصوصی و عمومی مردم جهان شده و بر رفتار افراد، جوامع، دولت‌ها، رسانه‌ها تأثیری گذارد و به‌عنوان محرک اصلی تغییرات اخلاقی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی قلمداد می‌شود؛ همان‌طور که لوئیس فرچت معاون دبیر کل سازمان ملل در فدراسیون جهانی ورزش در مارس ۲۰۰۰ اشاره می‌کند: قدرت ورزش بیش از یک قدرت سمبلیک است. از طرفی ورزشکاران موتور رشد اقتصادی هستند و زمینه برابری جنسی را فراهم می‌کنند. ورزش با گردهم آوردن جوانان، ساختارهای اجتماعی را تقویت و سطح ارتباطات اجتماعی را ارتقا و به حل مناقشات بین مردم، جوامع و تمام ملل کمک می‌کند (ایتانگ، ۲۰۰۶: ۳۸۶). صرف نظر از ابعاد سلامتی، اقتصادی، اجتماعی، سرگرمی و تفریحی-ورزشی ورزش، از این مقوله به‌عنوان یکی از گفتمان‌های نوین یاد می‌شود که دارای ابعاد سیاسی نیز است. ورزش می‌تواند روابط دولت‌ها و گروه‌های سیاسی اجتماعی را تحت‌الشعاع قرار دهد و با مفاهیمی چون قدرت ملی، رقابت، همگرایی، واگرایی، ستیز و منازعه، ناسیونالیسم و ملی‌گرایی، اتحاد و وحدت ملی و نظایر آن پیوند داشته باشد و بر نگرش و رفتار دولت‌ها و ملت‌ها نسبت به یکدیگر تأثیر بگذارد (حافظ نیا، ۲۰۰۶: ۱۰۸). دیوید راو استدلال می‌کند حکومت‌ها به‌نحو گسترده‌ای در ورزش‌های مردمی سرمایه‌گذاری می‌کنند چرا که این ورزش‌ها نقش مهمی در توسعه و رشد فرایند ملت‌سازی ایفا می‌کنند. در جامعه‌ای که توسط عوامل قومی، نژادی، طبقاتی، مذهبی، جنسیتی و منطقه‌ای به گروه‌های مختلف تقسیم شده‌اند، فرصت‌های اندکی وجود دارد تا به مردم حس قوی از وجدان جمعی مشترک یک ملت واحد بودن را احساس نمایند و این مهم توسط ورزش در جوامع عملیاتی می‌گردد (احمدی‌پور، ۱۳۹۲). گسترده‌ی ورزش در سراسر جهان و توجه اسناد بین‌المللی به این مهم موجب شده تا کشورها به رقابت ورزشی بین‌المللی، برای پیشبرد منافع ملی و تحقق اهداف سیاسی خود توجه نمایند. در نظام بین‌الملل کشورها به دنبال افزایش قدرت، ثروت، جایگاه و منزلت خود هستند و برای نیل به این اهداف از تمامی ابزارهای در دسترس استفاده می‌کنند. در گذشته به دلیل ماهیت نظام بین‌الملل که به‌طور عمده بر قدرت سخت بوده، عمده ابزارهای دولت‌ها برای تحقق اهداف بین‌المللی‌شان از یک سو نیروی نظامی و ارتش و از سوی دیگر رایزنی و ایجاد اتحادها و ائتلاف‌های بین‌المللی بوده است، اما تحول نظام بین‌المللی از لحاظ نظری و عملی، ابزارهای مورد استفاده را

برای پیشبرد اهداف و منافع بین‌المللی‌شان دگرگون کرده است. در این چهارچوب، در کنار قدرت سخت مفهوم جدیدی به نام قدرت نرم ظهور کرده است، قدرت نرم که مبتنی بر ارزش‌های فرهنگی و اجتماعی از طریق دیپلماسی عمومی در اشکال مختلف آن دنبال می‌شود و موضوعات زیادی را در بر می‌گیرد. یکی از این قدرت‌های نرم ورزش است (صباغیان، ۱۳۹۳). کشور ما به دلیل ایستادگی در برابر قدرت‌های زورگو و وابستگان‌شان در جهان از طریق همین قدرت نرم و ورزش مورد تهدید قرار گرفته و جوامع تهدید کننده علیرغم ماهیت و اهداف آرمانی ورزش و رقابت‌های بین‌المللی از جمله المپیک که با شعار توسعه صلح و دوری از هر گونه تبعیض نژادی، قومی و مذهبی است، دست به اقداماتی بر خلاف همه اهداف متعالی ورزش زده است و سعی دارد از این طریق، اهداف توسعه‌طلبانه خود و منزوی کردن کشور را در عرصه‌های بین‌المللی رقم بزند. سوابق تحریم کشورها در ورزش نشان می‌دهد که ورزش هدفی جزء ترویج صلح و رفع تبعیض نداشته است. در همین زمینه سازمان‌های ورزشی بین‌المللی و سازمان ملل جهت ترویج صلح و مبارزه با نژادپرستی و تبعیض (آپارتاید) در چندین دوره کشور آفریقای جنوبی را از شرکت در بازی‌های المپیک (۱۹۶۴ تا ۱۹۸۸) و بازی‌های جهانی در رشته‌های متعددی محروم و در سال ۱۹۷۰ از کمیته بین‌المللی المپیک اخراج کرده‌اند و با پایان آپارتاید دنیای ورزش به سرعت به تحریم آفریقای جنوبی نقطه پایان گذاشت و این کشور دوباره جای خود را در فدراسیون‌های بین‌المللی بازیافت. در ماه ژوئن ۱۹۹۱ اتحادیه اروپا پایان تحریم آفریقای جنوبی توسط کشورهای عضو خود را اعلام کرد (داونز، ۲۰۰۲). بنابراین از اهداف متعالی ورزش غیر از این انتظاری نمی‌رود ولی اقدام نامتعارف کنفدراسیون فوتبال آسیا به عنوان یک نهاد بین‌المللی ورزشی در تحریم باشگاه‌های یک کشور به دلیل نبود امنیت می‌توان برای ورزش، رشد ورزشی و توسعه همه جوامع خطرآفرین و متناقض اهداف متعالی ورزش باشد. به عقیده اکثریت صاحب‌نظران ورزشی در جهان این‌گونه تصمیمات اقدامی غیر ورزشی و مغایر با اهداف متعالی نهادهای ورزشی بوده و عمدتاً سیاسی است (شریعتی، ۱۳۹۸). این گونه تحریم‌ها در گذشته نیز اتفاق افتاده است. فیفا در بازی‌های مقدماتی جام جهانی ۱۹۸۶ در دوران جنگ ایران و عراق خواستار برگزاری مسابقات دو کشور در مکان‌های بی‌طرف شد، این پیشنهاد توسط ایران رد ولی توسط عراق پذیرفته شد و عراق برای اولین بار به جام جهانی ۱۹۸۶ راه یافت و طی تحریم مسابقات المپیک در سال‌های ۱۹۸۰ مسکو از طریق کشورهای

روش‌شناسی

روش تحقیق کیفی و از نوع تحلیل محتوی است. تحلیل محتوی روش پژوهش و ابزار تحلیلی است که به صورت کاربردی و سودمند در طیف گسترده‌ای برای تحلیل شکل‌های مختلف ارتباطات (متن نوشتاری، گفتارهای ضبط شده، مصاحبه‌های باز، تصورات دیداری) و یا هر نوع پیام دیگر کاربرد دارد (نئوندورف، ۲۰۰۲). از تحلیل محتوا، در مطالعه طیف گسترده‌ای از متون مربوط به مصاحبه‌ها و گفتگوها در تحقیقات اجتماعی و بالینی تا انواع فیلم، برنامه‌های تلویزیونی و محتوای تبلیغاتی و سرمقالات در روزنامه‌ها و مجلات استفاده می‌شود. تحلیل محتوا را به صورت "یک تکنیک تحقیقاتی برای توصیف عینی، نظاممند و کیفی محتوای آشکار ارتباطات" تعریف می‌کنند. تحلیل محتوای کیفی به بررسی روابط میان متن و منظور مخاطب احتمالی می‌پردازد و در می‌یابد که متون رسانه‌ها چند معنی هستند؛ یعنی پذیرای معانی متفاوت متعدد از سوی خوانندگان متفاوت است و می‌کوشد معنی احتمالی متون را برای مخاطبین مشخص کند. تحلیل محتوای کیفی به مخاطب، رسانه‌ها و عوامل زمینه‌ای توجه دارد و نه صرفاً خود متن. روش تحلیل محتوی بر این فرض بنا شده که با تحلیل پیام‌های زبانی به کشف معانی، اولویت‌ها، نگرش‌ها، شیوه‌های درک و سازمان‌یافتگی دست می‌یابد (ویلیکینسون، ۲۰۰۳). این روش که به عنوان یک تفسیر بین دو قطب عینی و ذهنی قرار می‌گیرد، پژوهشگر را به سمت عناصر پنهانی موضوع هدایت می‌کند (باردین، ۱۹۸۹). در نگاه پاتون تحلیل محتوی کیفی، متضمن فرآیندی طراحی شده برای فشرده کردن داده‌های خام در داخل مقوله‌ها یا مضامین بر اساس استنباط و تفسیر معتبر است (پاتون، ۲۰۰۰). در این روش مقولات و مضامین به طور عمده با استفاده از تحیل استقرایی از متون مصاحبه‌ها و اسناد استخراج می‌شوند (وبر، ۱۹۹۰). مقوله‌بندی داده‌ها حاصل کدگذاری است. کدگذاری به معنای طبقه‌بندی واحدهای معنی‌دار متن است و به دو شکل کدگذاری اولیه و استنباطی صورت می‌گیرد. کدگذاری اولیه متن، کدگذاری باز نامیده می‌شود، بعد از خواندن مکرر و دقیق مواد آن انجام می‌شود. در نتیجه کدگذاری باز مقولات اولیه و کدهای اساسی انتخاب می‌شوند. پس از کدگذاری اولیه (باز) نوبت به کدگذاری استنباطی می‌رسد که نسبت به کدگذاری اولیه از سطح انتزاع بالاتری برخوردار است و در جستجوی یافتن الگوهای نهفته در متن است که بر پایه استنباط و یافتن رابطه بین کدها و

غربی و تحریم المپیک ۱۹۸۴ لس‌آنجلس از طرف بلوک شرق، کشور رومانی با سنت شکنی و حضور در بازی‌ها، نایب قهرمان المپیک شد. کنفدراسیون فوتبال آسیا در سال ۲۰۲۰ پس از اتفاقات سیاسی - نظامی میان ایران و آمریکا اقدام به سلب میزبانی باشگاه‌های ایرانی از مسابقات آسیایی کرد. موضوعی که واکنش‌های مختلفی در شبکه‌های اجتماعی و رسانه‌ها به همراه داشت. رسانه‌ها نیز در جهت گیری‌های متفاوت تحلیل‌ها و واکنش‌های مختلفی نسبت به این مساله نشان دادند. اصولاً یکی از راهبردهایی که می‌توان در این خصوص اتخاذ کرد تا بتوان حمایت اجتماعی موثری داشته باشیم بهره‌مندی از راهبردهای بازاریابی شبکه‌های اجتماعی است. محمدکاظمی (۲۰۱۵) معتقد است بازاریابی شبکه‌های اجتماعی تأثیر ویژه‌ای در زمینه بازاریابی ورزشی داشته است. رسانه‌های اجتماعی در ورزش به طور موثری سبک جدیدی از ارتباطات را با پیامدهای مهم در این زمینه ارائه داده‌اند. ارتباطات هواداران با ورزش در حال تغییر است و شبکه‌های اجتماعی کانال کاملاً جدیدی را برای تعامل طرفداران ایجاد می‌کنند (محمدکاظمی، ۲۰۱۵). این گونه تحریم‌ها فارغ از دلایل آن می‌توانند صدمات جبران‌ناپذیری بر ورزش کشور وارد آورده و سبب کاهش رشد ورزش و سایر صنایع وابسته به آن شود. انتخاب ساده‌ترین راه و عدم شرکت در بازی‌ها به دلایل مختلف مانع توسعه ورزشی و پاک کردن صورت مسئله خواهد بود. اگر چه ریشه این گونه تصمیمات می‌تواند مباحث غیر ورزشی باشند ولی مدیران ورزش کشور می‌توانند با بکارگیری دیپلماسی ورزشی و گسترش آن و با برگزاری جلسات هماهنگی با وزارت امور خارجه و صاحب نفوذان در مراکز تصمیم‌گیری و آموزش مدیران ورزشی با اصول تعاملات بین‌المللی و حقوق ورزشی در جهان بر این گونه مشکلات غلبه نمایند (بخشی‌چناری، ۱۳۹۸). سابقه تحریم‌ها نشان داده که این گونه محرومیت‌ها می‌تواند سبب افزایش انگیزه و ثبت رکوردهایی شود که در تاریخ ورزش یک کشور ماندگار گردد. قدر مسلم آنست که یک مدیر ورزشی نمی‌تواند با اتخاذ یک تصمیم عجولانه تبعات و عواقب خطرناکی را برای ورزش یک کشور رقم بزند. محققین در این پژوهش به دنبال این مسئله هستند که با فرض اخذ تصمیم توسط یک نهاد بین‌المللی ورزشی و تحریم و محرومیت یک باشگاه یا تیم ورزشی یک کشور، پذیرش و یا عدم پذیرش آن تصمیم چه تبعات و پیامدهایی برای ورزش یک کشور دارد؟ علت این تصمیمات چیست و چه راهکارهایی را می‌توان ارائه نمود؟

و... بودند که در بازه زمانی دی و بهمن ۹۸ جست و جو شدند. علاوه بر جست و جوی واژه ای، در برخی از خبرگزاری‌های رسمی جست و جوی ساختاری نیز صورت پذیرفت. مهم ترین منابع جمع آوری اطلاعات شامل خبرگزاری‌های وابسته به صدا و سیما (شبکه‌های تلویزیونی، رادیو ها، باشگاه خبرنگاران جوان)، ایرنا، ایسنا، مهر، مرکز پژوهش‌های مجلس، ورزش ۳، فارس، دنیای اقتصاد، فرهیختگان، تابناک، تسنیم، آخرین خبر، ابرار ورزشی، ایران ورزشی، پیروزی، خبر ورزشی، گل، هدف، استقلال، شوت، آفتاب، ابرار، ایران، همشهری، جام جم، جوان، خراسان، قدس، کیهان و... بودند. کلیه محتوای رسانه‌ها به صورت دقیق مطالعه، بررسی و کدگذاری شد. لازم به توضیح است که رسانه‌های تصویری و صوتی به نوشتاری تبدیل شدند. کدگذاری در دو مرحله باز و استنباطی صورت پذیرفت و در نهایت ابعاد اصلی در سه دسته علل سلب میزبانی، راهکارها (کوتاه مدت و بلند مدت و واکنش‌های رسانه ای) و عواقب و پیامدها دسته بندی شد. برای اطمینان و اعتباربخشی بیشتر از دو کدگذار استفاده شد که درصد توافق بیش از ۸۴٪ بود. بدین صورت که محتوای ۴ رسانه توسط دو ارزیاب کدگذاری شده و درصد توافق درون موضوعی که به عنوان شاخص پایایی تحلیل به کار می‌رود با استفاده از فرمول زیر محاسبه شد: نتایج حاصل این کدگذاری در جدول ۱ گزارش شده است.

یافته‌ها

مرحله اول یافته‌ها با استفاده از کد گذاری اولیه (کدگذاری باز) بود. در این مرحله، داده‌های حاصل به دقت بررسی و مقوله‌های اصلی و مفاهیم زیرمجموعه تعیین گردیدند؛ به عبارت دیگر پس از انجام هر مصاحبه به جستجوی مفاهیم و انتخاب برچسب‌های مناسب برای آنها اقدام شد... نمونه ای از کدگذاری در جدول ۲ ارائه شده است.

مقولات صورت می‌گیرد و پژوهشگر بین کدهای اساسی که در مرحله کدگذاری باز به دست آورده است ارتباط منطقی برآورد می‌کند تا از این طریق بتواند به مقولاتی که از سطح انتزاع بالاتری برخوردار است، دست یابد. در این مرحله با انتخاب مقوله اصلی و محوری، یکپارچه‌سازی و ارتباط منطقی بین مقوله‌ها برقرار و نظریه شکل می‌گیرد (ابوالمعالی، ۲۰۱۳).

$$100\% = \frac{\text{تعداد توافقات}}{\text{تعداد کل کدها}} \times 100\% = \text{درصد توافق درون موضوعی}$$

جامعه آماری کلیه رسانه‌های نوشتاری، تصویری، صوتی و... فارسی زبان بودند که اخبار و گزارشات خود را از طرق مختلف سایت، شبکه‌های اجتماعی، تلویزیون، رادیو، مجلات و روزنامه‌ها و... ارائه می‌کردند. نمونه‌گیری برای تحلیل کیفی نیاز به فرمول معتبر آماری تحلیل کمی ندارد. با این همه، نمونه‌گیری برای مطالعه عمیق کیفی نباید صرفاً به دلخواه محقق صورت گیرد و حتی روشهای تصادفی نیز ممکن است اطلاعات مفیدی به همراه نداشته باشند زیرا هدف تحقیق کیفی بررسی و تحقیق موضوعات یا مباحث خاص به تفصیل است. نمونه‌گیری تصادفی یا حتی روش‌های انتخابی نمونه‌گیری ممکن است موضوعات یا مباحثی را که موضوع تحلیل کیفی هستند را ثبت نکنند. مایلز و حابرمن، استدلال می‌کنند که راهبردهای نمونه‌گیری برای تحلیل کیفی باید بنابر یک پرسش مفهومی ایجاد و هدایت شوند و نه به واسطه موردی برای معرف بودن و انتخاب شدن (فرهنگی و رستگار، ۱۳۹۴). در این تحقیق نمونه‌بر اساس اعتبار و درج کلیدواژه‌های تخصصی تا زمان رسیدن به اشباع نظری ادامه پیدا کرد. اعتبار رسانه‌ها بر اساس شاخص‌های ملی بودن، گستره، تعداد مخاطبین تعیین شد. مهم ترین کلید واژه‌های مورد استفاده برای جست و جو شامل "سلب میزبانی"، "باشگاه‌های آسیا"، "باشگاه‌های ایران"، "میزبانی باشگاه‌ها"، "مسابقات باشگاه‌های آسیا"، "گرفتن میزبانی"

جدول ۱. نتایج بررسی پایایی دو کدگذار

ردیف	کد رسانه	تعداد کل داده‌ها	تعداد توافقات	تعداد عدم توافقات	پایایی بازآزمون (درصد)
۱	۳	۳۶	۱۶	۶	۸۸/۸٪
۲	۷	۴۴	۱۹	۹	۸۶/۴٪
۳	۱۱	۴۳	۱۸	۸	۸۳/۷٪
۴	۱۷	۴۸	۱۹	۸	۷۹/۲٪
کل		۱۷۱	۷۲	۳۱	۸۴/۳٪

مفهومی با یکدیگر مشابه بودند، دسته‌هایی که به یکدیگر مربوط می‌شدند نیز حول محور مشترکی واقع گردیدند در جدول ۲ قسمت کوچکی از فرایند تبدیل کدهای باز به محوری ارائه شده است.

مرحله دوم یافته‌ها کدگذاری استنباطی (محوری و انتخابی) بود. در این مرحله، مفاهیم بر اساس اشتراکات و یا همگنی و هم معنایی در کنار هم قرار گرفتند. به عبارت دیگر، کدها و دسته‌های اولیه که در کدگذاری باز ایجاد شده بودند، با یکدیگر مقایسه شدند و ضمن ادغام کدهایی که از نظر

جدول ۲. بخشی از فرآیند ظهور مقوله‌ها

مفهوم	نکته کلیدی
مغایرات با قوانین	تصمیم غیر منتظره اخیر کمیته مسابقات کنفدراسیون فوتبال آسیا مغایر با قوانین و مقررات مربوطه کنفدراسیون فوتبال آسیایی باشد
واکنش رسانه‌ای تضمین امنیت	فدراسیون می‌توانست عدم وجود مسائل و مشکل امنیتی برای سفر و شرکت تیم دیگر کشورها در مسابقات تهران و این که شرایط کاملا تحت کنترل است، را تضمین نماید.
واکنش رسانه‌ای نوع تصمیم‌گیری	این تصمیم یکطرفه و بدون مشورت با فدراسیون ملی فوتبال اتخاذ شده
مغایرات با قوانین	حقوق باشگاه‌های ایرانی طبق منشور المپیک و اساسنامه فیفا و به دور از تبعیض، حفظ شود
واکنش تضمین امنیت	کمیته ملی المپیک و وزارت ورزش و جوانان و سایر مقامات ذیصلاح تضمین می‌نمایند که به هیچ وجه خطری وجود ندارد و تیم‌ها می‌توانند در امنیت به ایران سفر کنند.
واکنش میانجی‌گری دیپلماسی راهکار	حمایت و میانجی‌گری شما در این امر مهم، باعث کمال امتنان خواهد بود.
علت تصمیم سیاست نامنی	کمیته اجرایی مسابقات کنفدراسیون فوتبال آسیا تحت نفوذ حاکمیت و سیاست‌های خصمانه برخی از دولت‌های منطقه، تصمیماتی را درخصوص سلب امتیاز میزبانی باشگاه‌های فوتبال ایران با ادعای واهی ناامن بودن ایران اتخاذ کرده است.
واکنش ضعف حقوقی دیپلماسی پیامدهای فرهنگی پیامدهای اجتماعی پیامدهای اقتصادی پیامدهای سیاسی	پیگیری نه چندان جدی حقوق ورزشی کشورمان از سوی مسئولان مربوطه به‌ویژه حق میزبانی باشگاه‌های ایرانی و مواجهه منفعلانه در مقابله با تصمیمات نهادهای مذکور، خسارات و پیامدهای فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی و سیاسی بسیاری به همراه داشته است.

جدول ۳. ابعاد مختلف سلب میزبانی باشگاه‌های فوتبال در مسابقات آسیایی

مولفه‌ها	ابعاد فرعی	ابعاد اصلی
نامنی کشور عدم حضور داوران عدم پروازهای شرکت‌های هواپیمایی به آسمان ایران	علت‌های ذکر شده AFC	علل سلب میزبانی
مسائل سیاسی جنگ نرم	علت‌های ذکر شده کارشناسان داخلی کشور	
۲. بلاتکلیفی مدیریتی فدراسیون ضعف حقوقی ضعف دیپلماسی ورزشی ضعف مدیریتی ضعف قوانین داخلی عدم تسلط رایزنان و مسئولین به زبان‌های انگلیسی و عربی	علل زیربنایی مداخله گر داخلی	
مشخص کردن شاخص ارزیابی امنیت مقاومت در برابر تصمیم AFC • مطالبه مردم	واکنش‌های رسانه‌ای	راهکارها

ابعاد اصلی	ابعاد فرعی	موفقه‌ها
		<ul style="list-style-type: none"> برجسته سازی نامنی های سایر کشورهای منطقه مغایرت با قوانین مغایرت با ارزش های المپیک (صلح و نوع دوستی و...) ضمانت امنیت کشور تصمیم گیری یکطرفه AFC میانجی گری
	راهکارهای اجرایی کوتاه مدت	<ul style="list-style-type: none"> سلبریتی های ورزشی تشکیل کمپین های مردمی ترویج فضای رسانه ای دیپلماسی ورزشی (دعوت از ناظران بین المللی، مکاتبه، مذاکره تلفنی، میانجی گری، گفت و گوی حضوری، و...) تشکیل کارگروه مشترک بین سازمانی تضمین امنیت کشور (رسانه، میزبانی سایر رویدادها، ضمانت مسئولیت دولتی و امنیتی کشور و...) قانونی و اداری پیگیری حقوقی (دادگاه CAS) رایزنی با اسپانسرهای مسابقات همدلی و اتحاد ذینفعان تعاملات بین سازمانی
	راهکارهای بلندمدت	<ul style="list-style-type: none"> شبکه سازی منطقه ای اخذ کرسی های مهم آسیایی و بین المللی تشکیل دبیرخانه دیپلماسی ورزشی تشکیل گروه های غیررسمی (خواهرخواندگی باشگاه ها و...)
	عواقب عدم پذیرش سلب میزبانی	<ul style="list-style-type: none"> تعلیق و محرومیت فوتبال ایران جریمه نقدی ضرر مالی اسپانسرها و حق پخش تلویزیونی کاهش حضور تماشاگران افت کیفیت مسابقات افت جایگاه فوتبال آسیا کاهش اعتبار AFC بی نظمی در جداول مسابقات
عواقب و پیامدها	پیامدهای پذیرش سلب میزبانی	<ul style="list-style-type: none"> خدشه به قدرت دیپلماسی کشور جریمه دار شدن احساسات ملی از بین رفتن اقتدار، هویت و غرور ملی آثار روانی منفی بر روی ورزشکاران و هواداران افزایش هزینه های اضافی برای کاروان های ورزشی باشگاه ها احتمال بسط این موضوع در سایر رشته های ورزشی زیر سوال رفتن امنیت کشور

تعدیل یا توسعه بیشتری نیاز داشتند، اصلاح شده و روابط در چارچوب یک مدل و روایت جامع ارائه گردیدند. جدول ۳ نتیجه نهایی منتج از کدگذاری نهایی را نشان می دهد.

در این مرحله بر اساس یافته‌های حاصل از کدگذاری استنباطی، مرحله اصلی نظریه‌پردازی و ارائه مدل انجام پذیرفت. بر این اساس مقوله اساسی به شکلی نظام‌مند به دیگر مقوله‌ها ربط داده شد. در این مرحله مقوله‌هایی که به بهبود،

شکل ۱. تم نهایی حاصل از تحلیل محتوی بر اساس کدگذاری اولیه و استنباطی

شکل ۱ الگوی نهایی ابعاد مختلف سلب میزبانی باشگاه‌های ایرانی در مسابقات آسیایی را نشان می‌دهد. همان‌طور که در شکل مشخص است سه دسته کلی (علل ذکر شده توسط AFC، علل واقعی، علل زیربنایی مداخله‌گر) به عنوان علت‌های تصمیم AFC لحاظ شده است. در ادامه واکنش‌های رسانه‌ای، راهکارهای اجرایی کوتاه مدت، راهکارهای بلندمدت، عواقب عدم پذیرش سلب میزبانی و پیامدهای پذیرش سلب میزبانی ابعاد دیگر الگوی تحقیق را نشان می‌دهند.

علت‌های ارائه شده توسط AFC، ناامنی کشور به عنوان مهم‌ترین دلیل و در پی آن عدم پروازهای شرکت‌های هواپیمایی به آسمان کشور و عدم تمایل داوران برای داوری در ایران را به عنوان علل تکمیلی ذکر کرده‌اند. این در حالی است که از دیدگاه بسیاری از کارشناسان داخلی مسائل سیاسی و جنگ‌های روانی مهم‌ترین علت این تصمیم بوده است. بدیهی است تصمیم‌های احساسی و موقت برخی از ایرلین‌ها و واکنش‌های رسانه‌ای بسیاری از شبکه‌های معاند از یک سو و ارتباطات غیر رسمی برخی از کشورهای مخالف با مسئولین تصمیم‌گیر و تصمیم‌ساز از سوی دیگر نقش پررنگ‌تری در این تصمیم داشته است. اگر چه برخی از ضعف‌های داخلی در سیستم مدیریت فوتبال کشور نیز بی‌تاثیر نبوده است. بلا تکلیفی مدیریتی فدراسیون، ضعف حقوقی، ضعف دیپلماسی ورزشی، ضعف مدیریتی، ضعف قوانین داخلی و عدم تسلط رایزنان و مسئولین به زبان‌های انگلیسی و عربی از دیگر عواملی می‌باشد که در رفتارها و ارتباطات و برنامه‌های آتی مدیران فوتبالی کشور باید مورد توجه بیشتر قرار گیرد.

هدف از این تحقیق بررسی ابعاد مختلف سلب میزبانی باشگاه‌های فوتبال ایران در مسابقات آسیایی ۲۰۲۰ بود. نتایج تحقیق نشان داد که ابعاد مختلف مساله شامل علت‌های تصمیم AFC جهت سلب میزبانی، واکنش‌های رسانه‌ای، عواقب پذیرش/عدم پذیرش سلب میزبانی و راهکارهای کوتاه مدت و بلندمدت برای مقابله با این مساله می‌باشند. در بخش

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق نشان داد که ابعاد مختلف مساله شامل علت‌های تصمیم AFC جهت سلب میزبانی، واکنش‌های رسانه‌ای، عواقب پذیرش/عدم پذیرش سلب میزبانی و راهکارهای کوتاه مدت و بلندمدت برای مقابله با این مساله می‌باشند. در بخش

موضوع در سایر رشته‌های ورزشی، زیر سوال رفتن امنیت کشور از مهم‌ترین عواقب و پیامدهای پذیرش سلب میزبانی بود. پذیرش سلب میزبانی به معنای پذیرش ناامنی در کشور است که این امر موجب از بین رفتن عزت و اقتدار ملی می‌شود و از طرف دیگر نیز تبعات سیاسی-امنیتی (جنگ روانی، جنگ رسانه، و...) را بدنبال خواهد داشت. در ادامه نیز درب هجوم رسانه‌ها باز است و بهانه‌جویی‌های مکرر در سایر رشته‌های ورزشی تسری پیدا خواهد کرد. از بعد اجتماعی روابط اجتماعی و تربیت بدنی و ورزش در هر جامعه‌ای متقابلاً در توسعه و تحکیم یکدیگر گام بر می‌دارند و در سمت‌گیری جامعه مطلوب و تحقق انسان برتر مؤثرند (آقاپور و خدایی، ۱۳۹۱).

مهم‌ترین بعد مساله تحقیق راهکارهای مستخرج برای مقابله با تصمیمات AFC بود. این راهکارها به دو دسته کوتاه مدت و بلندمدت تقسیم شد. بهره‌مندی از ظرفیت سلبریتی‌های ورزشی، تشکیل کمپین‌های مردمی، ترویج فضای رسانه‌ای، دیپلماسی ورزشی (دعوت از ناظران بین‌المللی، مکاتبه، مذاکره تلفنی، میانجی‌گری، گفت‌وگو حضوری، و...)، تشکیل کارگروه مشترک بین سازمانی، تضمین امنیت کشور (رسانه، میزبانی سایر رویدادها، ضمانت مسئولیت دولتی و امنیتی کشور و...)، فرایندهای قانونی و اداری، پیگیری حقوقی (دادگاه CAS)، رایزنی با اسپانسرهای مسابقات، همدلی و اتحاد ذینفعان، و تعاملات بین سازمانی از جمله راهکارهای کوتاه مدت برای دستیابی به اهداف بود. بدیهی است کلیه این امور باید در موازات هم و به صورت مکمل صورت پذیرد تا برآیند کار بر اساس کارکردهای هر یک از این امور، نتیجه بخش و موثر باشد. بخش عظیمی از پیشنهادات ارائه شده در قالب فرایندهای قانونی، حقوقی و بهره‌مندی از دیپلماسی ورزشی است که بایستی به صورت هماهنگ، برنامه‌ریزی شده و منسجم پیش برود. اگر چه دیپلماسی ورزشی یک استراتژی دائمی باید باشد، اما در کوتاه مدت نیز کارکردهای خاص خود را داراست.

شبکه‌سازی منطقه‌ای، اخذ کرسی‌های مهم آسیایی و بین‌المللی، تشکیل دبیرخانه دیپلماسی ورزشی، و تشکیل گروه‌های غیررسمی (خواهرخواندگی باشگاه‌ها و...) از جمله اقدامات دیپلماتیک بلندمدت است که در پیشگیری از تصمیمات مشابه می‌تواند نقش بسزایی داشته باشد. لذا بهره‌مندی از استراتژی‌های مبتنی بر دیپلماسی به صورت مدون و منسجم نقش موثری در مقابله با سلب میزبانی باشگاه‌های ایرانی و سایر اتفاقات مشابه خواهد داشت. امروزه ادبیات

واکنش‌های رسانه‌ای بعد دیگر مساله این تحقیق بود. رسانه در پیوستاری طولی می‌تواند ایفای نقش داشته باشد. هاجلی (۲۰۱۵) معتقد است که شبکه‌های اجتماعی تأثیر عمیقی بر پذیرش فراگیر در جامعه دارد و راهی جدید برای پشتیبانی اجتماعی فراهم می‌کند. حمایت اجتماعی یک ارزش کلیدی در نظر گرفته شده است که کاربران می‌توانند از شبکه‌های اجتماعی بدست آورند. تحقیقات نشان داده است که حمایت اجتماعی ممکن است استرس را کاهش داده و بهزیستی را در بین جمعیت‌های مختلف ارتقا دهد. شواهد بسیاری وجود دارد که مؤید تأثیرات غیر قابل انکار رسانه‌ها در مدیریت و شکل‌دهی افکار عمومی است. رسانه‌ها در تولید، کنترل و مهار بحران‌ها نقش کلیدی ایفا می‌کنند. در این مساله نیز رسانه‌ها اغلب با نقش‌های حمایتی واکنش‌های متفاوتی را ارائه کردند. اگر چه در ذات رسانه‌های تفکر انتقادی وجود دارد، اما بیشتر انتقادات با هدف جبران کاستی‌های مدیریتی داخلی بود و در خصوص علت اصلی مساله اتفاق نظر وجود داشت. مشخص کردن شاخص ارزیابی امنیت، مقاومت در برابر تصمیم AFC، مطالبه مردم، برجسته‌سازی ناامنی‌های سایر کشورهای منطقه، مغایرت با قوانین، مغایرت با ارزش‌های المپیک (صلح و نوع دوستی و...)، ضمانت امنیت کشور، تصمیم‌گیری یکطرفه AFC، میانجی‌گری از جمله مهم‌ترین مولفه‌های واکنشی رسانه‌ها بود. سازماندهی موضوعی این واکنش‌ها نشان می‌دهد که برخی از واکنش‌های ارائه‌دلایل غیرمنطقی AFC برای اتخاذ این تصمیم بوده، و برخی نیز درخواست از مسئولین ذیربط برای چگونگی مقابله با این تصمیم است.

بعد دیگر مساله تحقیق عواقب ناشی از پذیرش یا عدم پذیرش سلب میزبانی است. عواقب نپذیرفتن شامل تعلیق و محرومیت فوتبال ایران، جریمه نقدی، ضرر مالی اسپانسرها و حق پخش تلویزیونی، کاهش حضور تماشاگران، افت کیفیت مسابقات، افت جایگاه فوتبال آسیا، کاهش اعتبار AFC و بی‌نظمی در جداول مسابقات است. همان‌طور که مشخص است این عواقب هم‌گریبانگیر فدراسیون فوتبال کشور است و هم بر اعتبار AFC لطمه وارد خواهد کرد.

خداشه به قدرت دیپلماسی کشور، جریحه‌دار شدن احساسات ملی، از بین رفتن اقتدار، هویت و غرور ملی، آثار روانی منفی بر روی ورزشکاران و هواداران، افزایش هزینه‌های اضافی برای کاروان‌های ورزشی باشگاه‌ها، احتمال بسط این

گفت و گو و پایداری را ترویج دهد. لذا همان طور که برخی از محققان داخلی (شریعتی و همکاران، ۱۳۹۴؛ پیمانفر و همکاران، ۱۳۹۸؛ بخشی و همکاران، ۱۳۹۸) پیشنهاد دادند یکی از مهم ترین راهبردهای موثر در راستای توسعه ورزش حرفه ای و قهرمانی بهره مندی کیفی از دیپلماسی ورزشی است که می تواند پیامدهایی من جمله توسعه اقتصادی، سیاسی، فرهنگی، پرستیژ بین المللی، قدرت هوشمندانه و وحدت و همگرایی ملی را نیز به همراه داشته باشد.

References

- Abdi, Abdi, K., Talebpour, M., Fullerton, J., Ranjkesh, M. J., & Jabbari Nooghabi, H. (2018). "Converting sports diplomacy to diplomatic outcomes: Introducing a sports diplomacy model". *International Area Studies Review*, 21(4), 365-381. [in Persian].
- AbulMaali, Kh. (2012). "Qualitative research: From theory to practice". Science Publishing" Tehran. [in Persian].
- Aghapour M, Khodaei E (2015), "The Anthropology of Sport; The Transition from the Pathological Approach of Iranian Social Sciences to the Cultural Approach", *Iranian journal of Anthropology research*, 2(2), 53-68 [in Persian].
- Ahmadypour, Z. Joneydi, R. Chamran, B. Hosseini Damabi, SS (2015). "Conceptualizing of Sport Geopolitics". *International Geopolitical Quarterly, Iranian Geopolitical Society*. 9(30), 1-48 [in Persian].
- Bakhshi Chenari, A.R. Goodarzi, M. Sajjadi, S.N. Jalali Farahani. M. (2019). "Solutions for Empowering and Promoting Sport Diplomacy in Foreign Policy of Islamic Republic of Iran". 6(23), 15-22. [in Persian].
- Bardin, L. (1989), "Lanalyse de Contenu". P.U.F. Paris.
- Downes, Aviston D. (2002). "Sport and International Diplomacy: "The Case of the Commonwealth Caribbean and the Anti-Apartheid Campaign, 1959-1992". *The Sports Historian*. 22 (2), 23-45.
- Etang, Jacquie. L (2006), "Public relations and sport in promotional culture, *Film and Media Studies, University of Stirling, Stirling Scotland*" FK9 4LA, United Kingdom, *Public Relations Review* 32, 386-394.
- Hafeznia, Mohammad Reza (2006), "Principles and Concepts of Geopolitics", Mashhad, Papoli Publications [in Persian].
- Hajli, N. (Ed.). (2015). *Handbook of research on integrating social media into strategic marketing*. IGI Global.

دیپلماتی ورزشی توانسته مرزها را کم رنگ و راه ها بیشتر را برا گفت و گو باز نماید تا از این طریق افراد مختلف در کنار یکدیگر جمع گردند (ماری، ۲۰۱۳). یک دیپلماسی ورزشی توانمند علاوه بر اینکه دستاوردهای مثبت و سازنده ای برای ورزش کشور خواهد داشت (ریچ، ۲۰۱۵؛ بیگمن، ۲۰۱۴) می تواند نقشی تأثیرگذار و کمکی در برند ملی و معرفی هویت ملی این کشور داشته باشد (کوبیرسکی، ۲۰۱۷). از بعد سیاسی نیز اگر منابع دیپلماسی ورزشی هدفمند، خلاقانه و صحیح انتخاب شوند و این منابع متناسب با استراتژیهای سیاسی هر کشور باشد، خروجی های آن می تواند همراستای خروجی های دیپلماتیک مدنظر هر کشور باشد (عبدی^۵ و همکاران، ۲۰۱۸). مورای^۶ (۲۰۱۳) بیان می کند که ورزش به طور عجیبی زیر پرچم دیپلماسی عمومی قرار گرفته است که برای بهره گیری از انواع کانالهای ساختاری، ارتباطی و شبکه ای دیپلماسی ورزش در قرن بیست و یکم باید از زیر پرچم عمومی حذف شود و به طور شایسته ای بودجه بندی و توسعه داده شود. بخشی و همکاران (۱۳۹۸) در تحقیق خود نشان دادند که تدوین سند همکاریهای راهبردی بین وزارت امور خارجه، کمیسیون سیاست خارجی مجلس با وزارت ورزش و جوانان، تدوین و اجرای یک برنامه جامع و علمی در جهت گسترش و ارتقای دیپلماسی ورزشی، تدوین استراتژی دیپلماسی ورزشی بر اساس مشخص کردن مخاطبان سیاسی، تعریف ساختار و جایگاه مناسب برای پیشبرد برنامه های مرتبط با دیپلماسی ورزشی و... از جمله راهکارهای ساختاری در توانمندسازی دیپلماسی ورزشی است.

در پایان جمع بندی صورت پذیرفته می توان اذعان نمود که همانند آنچه در دیپلماسی سنتی و عمومی توافقات و مذاکرات برای حل مناقشات صورت می گیرد، برای چالش های ورزشی در سطح بین الملل نیز نیازمند بهره مندی از شایستگی های دیپلماتیک هستیم که برای دستیابی به آن باید ضمن فراهم سازی ساز و کار حقوقی آن در سیستم مدیریت کشور، در جهت آموزش، اشاعه و ترویج آن در بین مدیران گام های موثر برداریم. و به گفته لی^۷ (۲۰۱۳) دیپلماسی ورزش به منزله اکسیری برای دولت هاست که به عنوان یک ابزار دیپلماتیک بکر و دست نخورده می تواند افتراق را از بین ببرد و توسعه،

2 Murray
3 Reiche
4 Kobierecki
5 Abdi
6 Muraay
7 Li

- ζ Kobierecki, M. M. (2017). "Sports diplomacy of Norway". *International Studies. Interdisciplinary Political and Cultural Journal*, 20(1), 131-146.
- Li, Y. W. (2013). "Public diplomacy strategies of the 2008 Beijing Olympics and the 2012 London Olympics: A comparative study". *The International Journal of the History of Sport*, 30(15), 1723-1734.
- Mohammadkazemi, R (2015). "Handbook of Research on Integrating Social Media into Strategic Marketing." Newcastle: Newcastle university, Business school.
- Murray, S. (2013). "Moving beyond the ping-pong table: sports diplomacy in the modern diplomatic environment". *Public Diplomacy Magazine*, 9, 11-16.
- Murray, S. (2013). "Sports diplomacy in the Australian context: A case study of the Department of Foreign Affairs and Trade". *Sports Law eJournal*, 1(1), 63-99.
- Peymanfar M H, Elahi A, Sajjadpour S M, Hamidi M, (2019). "Explaining of sports diplomacy by using the paradigm: a qualitative study", *Sport Management*, 11(1), 59-75 [in Persian].
- Reiche, D. (2015). "Investing in sporting success as a domestic and foreign policy tool: the case of Qatar". *International journal of sport policy and politics*, 7(4), 489-504.
- Sabbaghian, A (2016) "Sport Diplomacy". *Culture-Communication Studies*. 16(31), 131-151. [in Persian].
- Shariati M (1398). "Comparative study of sport diplomacy in development of foreign relations of I.R.Iran and selected countries", *Political Knowledge*, 15(1), 125-148 [in Persian].
- Wilkinson, D. & Brimingham, P. (2003). "Using Research Instruments: A Guide For Researchers". London: Routledge.

